

SREDNJEVEŠKA MESTA V EVROPI IN NA SLOVENSKEM

Predmet: zgodovina

NASTANEK IN RAZVOJ

- Administrativna, vojaška središča, središče obrtne proizvodnje, politični pomen
- Antična in novonastala mesta
- Večje povpraševanje □ več obrtnikov in trgovcev □ stalna bivališča
- Nastajala v zahodni Evropi od 9.stol., v Vzhodnih Alpah pa predvsem v 13. in 14. stol.

UPRAVA

- Samouprava □ vrhnji sloji (veletrgovci in denarniki)
- Mestni svet, mestni gospod
- Mestni sodnik
- Simbol mesta □ mestni grb in

GOSPODARSTVO

- Soodvisnost mest in podeželja □ denarno gospodarstvo, povezave med fevdalnimi pokrajinami
- Vladarji ščitili mesta
- Obrt in trgovina
- Prepoved opravljanja določenih obrti v oddaljenosti ene milje
- Neuspešno zatiranje kmečke trgovine

ne pravice
ravanje od

- izdelave končne
- Založništvo □ za
proizvajalca s po
surovinami v zar
z že vnaprej dolo
i delo

CEHI

mojstri

ŽIVLJENJE V MESTIH

- Delovni dan: od 4. - 6. ure zjutraj do 7. - 9. ure zvečer
- Ravnali po zvonjenju; niso imeli ur
- Krepitev obrtne proizvodnje □ potreba po merjenju časa
- Tretjina dni v letu prostih
- Novice širile s pripovedovanjem, pomembnejše razglasili na mestnem trgu
- Sramotilni steber □ javno kaznovanje prestopnikov
- Gostilne in kopališča

RED IN MIR

- Veliko predpisov
- Javne službe
- Klicarji in poslanci
- Preskrba s hrano
- Nadzor in kazni
- Rabelj

SREDNJEVEŠKI DOM

PREBIVALSTVO

HIGIENA IN BOLEZNI

- Ulice polne umazanije, blata in odpadkov
- Umivanje □ uporabljali alkohol vino in zelišča
- Las niso umivali □ uši
- Kužne bolezni
- Črna smrt oz. kuga □ sredina 14. stol.
- Gobavost
- Puščanje krvi □ brivci

PREHRANA

- Žito, kruh, kislo zelje, meso, ribe, sir, zelenjava in sadje
- Začimbe □ razkošje
- Vilic niso poznali
- Medica, pivo, v
- Trije obroki

OBLAČILA

- Zelo različna □ družbeni položaj
- Meščani: volnena sukna, polsvila, določen kožuh in krzno
- Bogati: mehke barvit material
- Oblečilo predstavljalo tudi bolezen (stezniki)

VLOGA CERKVE

- Pomembna vloga
- Vsako mesto želelo imeti najboljšo cerkev □ žrtvovali imetje za gradnjo

MESTA NA SLOVENSKEM

- **Koroška:** Celovec, Beljak, Velikovec, Pliberk, Breže, Šentvid ob Glini
- **Štajerska:** Ptuj, Maribor, Radgona, Slovenska Bistrica, Slovenj Gradec, Brežice, Ormož, Celje,
- **Kranjska (Gorenjska, Dolenjska, Notranjska):** Kamnik, Ljubljana, Kranj, Škofja Loka, Radovljica, Novo mesto, Metlika
- **Goriška:** Gorica